

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna en Voortoets Natuurbeschermingswet 1998

Spijkse Kweldijk te Spijk (gem. Lingewaal)

Rapportnummer 15-0190

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna en Voortoets Natuurbeschermingswet 1998

Spijkse kweldijk te Spijk (gem. Lingewaal)

oktober 2015

Rapportnummer: 15-0190

In opdracht van: Pouderoyen compagnons
St. Stevenskerkhof 2
6500 AD Nijmegen

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: ing. R. de Greeff

Auteur: ir. E.J.F. Claassen

Kwaliteitscontrole: ir. N. Arts

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
1.3	Zorgplicht	4
1.4	Leeswijzer	5
2	Plangebied	6
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	6
2.2	Voorgenomen plannen	8
3	Methode	9
4	Natuurwaarden	10
4.1	Beschermde gebieden	10
4.2	Beschermde soorten	14
4.2.1	Flora	14
4.2.2	Vlinders en libellen	15
4.2.3	Mieren, kevers en slakken	15
4.2.4	Vissen	16
4.2.5	Reptielen en amfibieën	16
4.2.6	Vogels	17
4.2.7	Zoogdieren	17
5	Conclusies	20
	Geraadpleegde bronnen	22

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Bijlage 2 Effectenindicator

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer heeft het voornemen op een locatie aan de Kweldijk te Spijk (gemeente Lingewaal) enkele woningen te bouwen. Ten behoeve van de planologische procedures is het noodzakelijk te onderzoeken welke natuurwaarden actueel op de locatie aanwezig zijn, welke beschermde gebieden er in de omgeving liggen en op welke wijze het voorgenomen plan hierop effect heeft. Dit om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving gehandeld zal worden.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang. Gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (o.a. Natura 2000) en het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur) in Gelderland het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO) genoemd. In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de tabellen van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden. Om te bepalen of effecten optreden op gebieden die vallen onder bescherming van de Natuurbeschermingswet 1998 (o.a. Natura 2000-gebieden) is een zogenoemde Voortoets uitgevoerd.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Flora- en faunawet een zorgplicht. Deze zorgplicht (artikel 2 Flora- en faunawet) houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De voortoets Natuurbeschermingswet 1998, de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

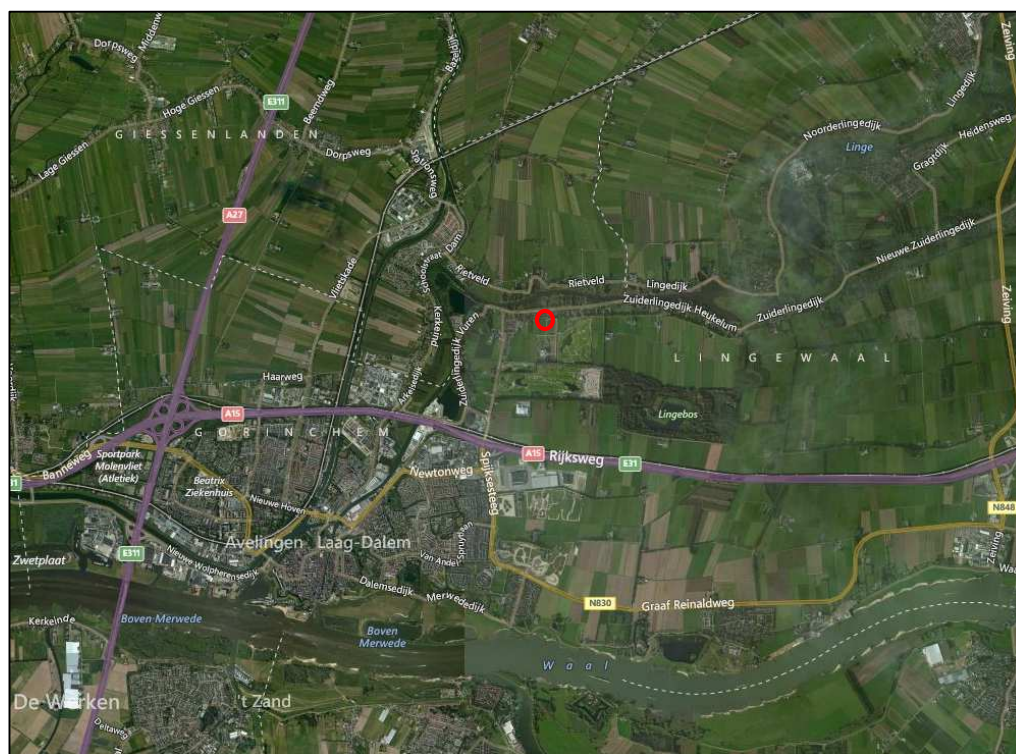
2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Spijk (gemeente Lingewaal), tussen de Spijkse Kweldijk en de Zuiderlingedijk. In de huidige situatie bestaat het plangebied uit een grasveld met enkele bomen. Langs de rand van het plangebied groeien enkele struiken. In het plangebied staat een transformatorhuisje en is een verharde parkeerplaats aanwezig.

Aan de noordkant grenst het plangebied aan de Zuiderlingedijk. Achter deze dijk liggen de uiterwaarden en de rivier de Linge. Het gebied achter de dijk behoort tot het Natura 2000-gebied "Lingegebied & Diefdijk-Zuid". Ten zuiden van het plangebied ligt de Spijkse Kweldijk. Aan de overzijde van deze straat liggen agrarische percelen. Ten oosten grenst het plangebied aan de naastgelegen bebouwing met tuinen. Noordoostelijk grenst het plangebied aan een soortgelijk grasveld. Ten westen van het plangebied ligt een weggetje van de Spijkse Kweldijk naar de Zuiderlingedijk. Verder westelijk van dit weggetje staan woningen.

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1 en de globale begrenzing van het plangebied in figuur 2. Op pagina 7 is een foto-impressie van het gebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode cirkel) (bron: Bing maps)

Figuur 2. Begrenzing van het plangebied (gearceerd) (bron: Pouderoyen Compagnons)

Foto 1. Overzicht plangebied

Foto 2. Struiken in het plangebied

Foto 3. Parkeerplaats en transformatorhuisje

Foto 4. Plangebied vanuit noordoostelijke richting

Foto 5. Plangebied vanaf Zuiderlingedijk

Foto 6. Zuiderlingedijk met Natura 2000-gebied

2.2 Voorgenomen plannen

De voorgenomen plannen bestaan uit het realiseren van woningen in het plangebied. Het betreft acht woningen. Het transformatorhuisje en de naastgelegen parkeerplaats blijven hoogst waarschijnlijk behouden.

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Er is voor het soortenonderzoek gebruikgemaakt van gegevens van de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl en diverse verspreidingsatlassen. De gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders en libellen zijn onder andere uit dergelijke atlassen afkomstig.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO) in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 24 september 2015 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt met windkracht vier en een temperatuur van circa 13 °C.

Tevens is een voortoets Natuurbeschermingswet 1998 uitgevoerd (NBwet) om in beeld te brengen wat de mogelijk effecten van de voorgenomen plannen zijn op het nabijgelegen Natura 2000-gebied “Lingegebied & Diefdijk-Zuid”.

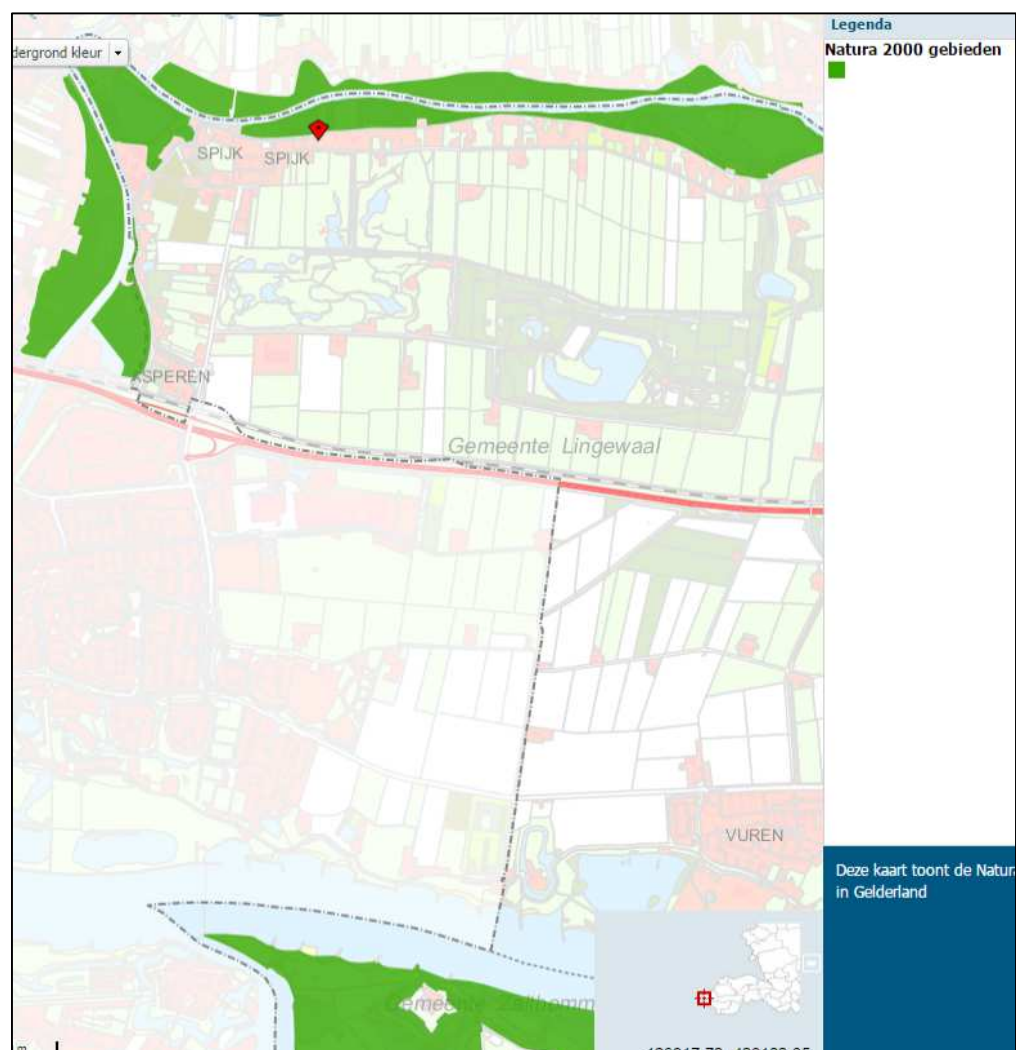
4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het GNN en de GO in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht. Ten aanzien van gebieden die beschermd worden door de Natuurbeschermingswet 1998 (o.a. Natura 2000-gebieden) is een voortoets uitgevoerd.

Natuurbeschermingswet 1998

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Economische Zaken (EZ) en uit kaartgegevens van provincie Gelderland blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied aan de overzijde van de Zuiderlingedijk ligt, ongeveer 60 meter ten noorden van het plangebied. Dit betreft het Natura 2000-gebied “Lingegebied & Diefdijk-Zuid”. Ongeveer 4.250 meter ten zuiden van het plangebied ligt het Natura 2000-gebied “Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem”, zie figuur 3.

Figuur 3. Plangebied (rode figuur) ten opzichte van Natura 2000-gebieden (bron: themakaarten provincie Gelderland)

Effectbeoordeling

Ruimtelijke plannen in de omgeving van een Natura 2000-gebied dienen, via de habitattoets, te worden getoetst aan de Natuurbeschermingswet 1998.

De habitattoets dient om vast te stellen of, en zo ja, onder welke voorwaarden een activiteit in en rondom een Natura 2000-gebied kan worden toegelaten. De toetsing moet de zekerheid bieden dat de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet worden aangetast en verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten, dan wel een verstoring van soorten niet optreedt.

Bij de habitattoets worden drie fasen onderscheiden:

1. Oriëntatiefase (voortoets)
2. Verslechterings- en verstoringstoets
3. Passende beoordeling

In de oriëntatiefase van de plannen is het noodzakelijk om een voortoets uit te voeren. De voortoets is niet wettelijk verplicht, maar wel vaak gewenst door het bevoegde gezag om snel duidelijk te krijgen of de kans bestaat dat er negatieve effecten optreden ten gevolge van de geplande ruimtelijke ontwikkeling. Op basis van informatie over de activiteit, de natuurwaarden en de mogelijke effecten, wordt een objectieve beoordeling gemaakt. Afhankelijk van de uitkomst van de toets worden vervolgstappen bepaald.

Voortoets

Het plangebied ligt op ongeveer 60 meter afstand van het Natura 2000-gebied “Lingegebied & Diefdijk-Zuid” en op circa 4.250 meter van het Natura 2000-gebied “Loevestuin, Pompveld & Kornsche Boezem”. Uit de effectenindicator van het ministerie van EZ, zie bijlage 2, blijkt dat de volgende effecten mogelijk kunnen optreden op deze Natura 2000-gebieden bij de activiteit woningbouw: oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, verstoring door geluid, verstoring door licht, verstoring door trilling, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten.

Aangezien het plangebied buiten de Natura 2000-gebieden ligt, kunnen alleen mogelijke effecten optreden door middel van ‘externe werking’. Vanwege de aard van de voorgenomen plannen en de ligging van het plangebied buiten het Natura 2000-gebied kan het optreden van de mogelijke effecten oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging en verstoring door mechanische effecten op voorhand worden uitgesloten. Derhalve zouden alleen negatieve effecten kunnen optreden als gevolg van verstoring door geluid, verstoring door licht, verstoring door trilling en optische verstoring. Het Natura 2000-gebied “Loevestuin, Pompveld & Kornsche Boezem” ligt op meer dan vier kilometer afstand van het plangebied. Het optreden van deze effecten op het Natura 2000-gebied door de voorgenomen plannen is derhalve op voorhand uit te sluiten.

Uit de effectenindicator blijkt dat van de kwalificerende natuurwaarden in het Natura 2000-gebied “Lingegebied & Diefdijk-Zuid” de vissoorten bittervoorn, grote modderkruiper en kleine modderkruiper gevoelig of zeer gevoelig zijn voor verstoring door geluid, licht, trilling en optische verstoring. Voor de habitattypen is verstoring door

geluid, licht en trilling niet van toepassing. Deze zijn wel gevoelig voor optische verstoring.

Volgens de habitattypenkaart van provincie Gelderland ligt het dichtstbijzijnde habitatype ruigte en zomen op ongeveer 370 meter afstand van het plangebied aan de noordzijde van de Linge. Het dichtstbijzijnde habitatype kalkmoeras ligt op een afstand van circa 7.900 meter van het plangebied. Gezien deze relatief grote afstanden en de aard van de voorgenomen plannen is uit te sluiten dat negatieve effecten optreden op deze habitattypen als gevolg van optische verstoring.

Bittervoorn komt voor in de plantenrijke oevers van uiterwaardwateren van het rivierengebied, poldergebieden en de benedenlopen van riviertjes en beken. De grote modderkruiper prefereert ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei. Kleine modderkruiper heeft een voorkeur voor stilstaande tot langzaam stromende ondiepe wateren met een rijke plantenbegroeiing en een zandige of met dunne sliblaag bedekte bodem (www.ravon.nl).

Na analyse van recente luchtfoto's (2014) op de website van provincie Gelderland kan worden vastgesteld dat de dichtstbijzijnde locaties waar deze vissoorten in potentie kunnen voorkomen op tenminste 150 meter van het plangebied liggen. Tussen het plangebied en deze wateren liggen bosschages.

Ten aanzien van vissen treedt verstoring door licht en optische verstoring alleen op zeer korte afstand op. Hiervoor moet licht direct in het water schijnen en beweging op de oever plaatsvinden. Het plangebied ligt op minstens 150 meter afstand van wateren waarin de kwalificerende vissoorten in potentie kunnen voorkomen. Deze afstand en de tussenliggende bosschages in ogenschouw genomen, is het uit te sluiten dat negatieve effecten optreden als gevolg van verstoring door licht en optische verstoring.

In de aanlegfase (bouw van de woningen) is het aannemelijk dat als gevolg van de bouwwerkzaamheden meer trilling en een hogere geluidbelasting vanuit het plangebied op het Natura 2000-gebied ontstaan dan in de huidige situatie het geval is. Uit literatuur (Van Opzeeland et al., 2007) blijkt dat vissen gevoelig zijn voor geluid dat zich als trilling door het water verplaatst.

Het geluid als gevolg van bouwwerkzaamheden in het plangebied wordt over de afstand van 150 meter tot de wateren waar in potentie de kwalificerende vissoorten kunnen voorkomen (deels) gedempt door de hoge Zuiderlingedijk en de bosschages tussen het plangebied en de wateren. Het is zodoende redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten op de kwalificerende vissoorten optreden als gevolg van de geluidbelasting van de bouwwerkzaamheden.

Trillingen tijdens de aanlegfase worden voornamelijk veroorzaakt wanneer geheid wordt. Volgens Van Opzeeland (2007) werd binnen een straal van 50 meter van een heipaal in een aantal gevallen vissterfte geconstateerd. Dit als gevolg van de hoge geluidsniveaus bij lage frequenties die worden geproduceerd door het heien. Gezien de minimale afstand van 150 meter tussen het plangebied en de wateren waar in potentie de kwalificerende vissoorten kunnen voorkomen en de tussenliggende dijk en bosschages, is het aannemelijk dat (het grootste deel van) de trillingen en het geluid als gevolg van eventueel heien, is uitgedoofd. Derhalve is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten zullen optreden als gevolg van verstoring door trillingen.

De licht- en geluidbelasting in de gebruiksfase vanuit de nieuwe woningen in het plangebied gaat op in het geluid en licht vanuit de omringende, reeds bestaande, woningen. Derhalve is het uit te sluiten dat in de gebruiksfase negatieve effecten optreden op de kwalificerende natuurwaarden binnen het Natura 2000-gebied "Lingegebied & Diefdijk-Zuid".

Cumulatieve effecten

Uit de voortoets is niet gebleken dat er andere plannen of projecten in de omgeving van het plangebied spelen. Zodoende is er geen sprake van cumulatieve effecten op het Natura 2000-gebied "Lingegebied & Diefdijk-Zuid" als gevolg van de voorgenen plannen.

Conclusie

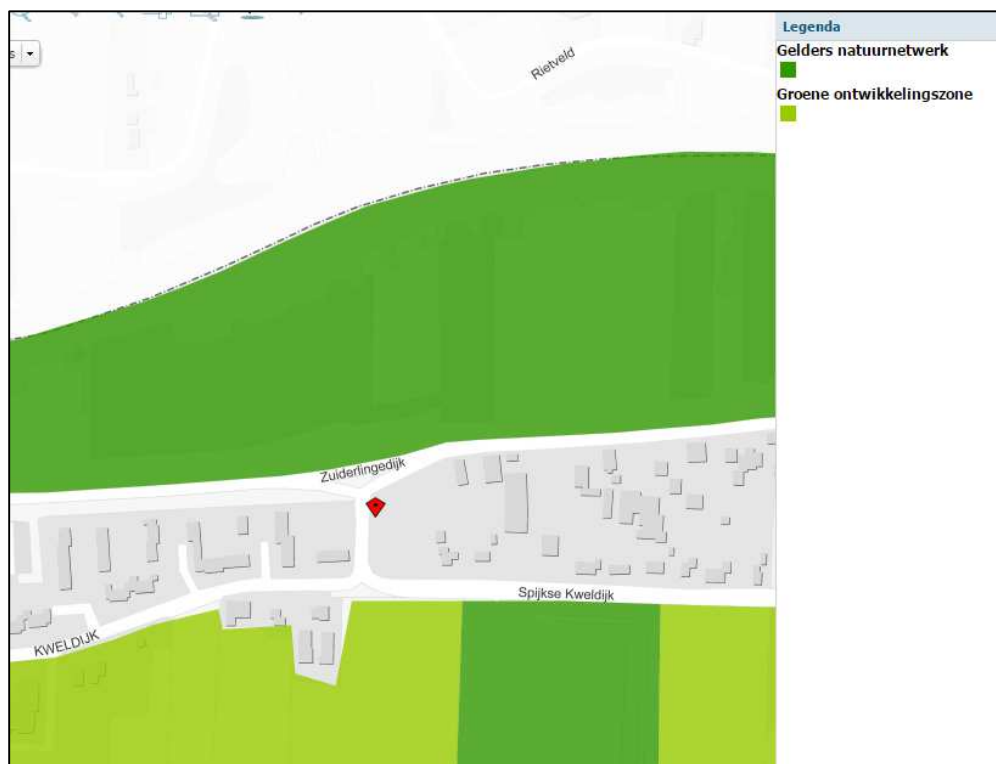
De voorgenen plannen zullen geen negatieve effecten tot gevolg hebben op het nabijgelegen Natura 2000-gebied "Lingegebied & Diefdijk-Zuid".

Natuurnetwerk Nederland

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

In provincie Gelderland bestaat het Natuurnetwerk Nederland uit het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO).

Zoals blijkt uit gegevens van provincie Gelderland maakt het plangebied geen deel uit van het GNN of de GO. Het dichtstbijzijnde gebied dat tot de GO en GNN behoort, ligt op ongeveer 60 meter afstand van het plangebied, zie figuur 4.

Figuur 4. Plangebied (rode figuur) ten opzichte van GNN/GO (bron: themakaarten provincie Gelderland)

Kernkwaliteiten natuur en landschap deelgebied Tielerwaard

- + gebied van grootschalige kommen met forse stroomrug langs de Waal en kleinschalige stroomrug langs de Linge;
- + deels onderdeel van Nationaal Landschap Nieuwe Hollandse Waterlinie;
- + ecologische verbinding Linge;
- + Parel Komgrondenreservaat Deil: bloemrijke, schrale hooilanden; in de sloten planten die op kwel wijzen: holpijp, waterviolier; ganzen als wintergasten; ook eendenkooien, kooibossen en grienden;
- + weidevogelgebied Leuvense Veld;
- + leefgebied steenuil;
- + leefgebied kamsalamander;
- + Hollandse Waterlinie: cultuurhistorisch landschap, afleesbaar door forten en inundatievelden;
- + oude polderstructuur met zijtwendes, achterkades en boezems nog op veel plaatsen herkenbaar; eendenkooien en andere bosjes (o.a. uit de ruilverkaveling);
- + rust, ruimte en donkerte (op afstand van A15 en Betuwelijn);
- + abiotiek: aardkundige waarden, kwel, bodem, waterreservoir;
- + ecosysteemdiensten: recreatie, waterwinning, waterberging;
- + alle door de Flora- en faunawet of Natuurbeschermingswet beschermde soorten en hun leefgebieden in dit deelgebied.

Effectbeoordeling

De voorgenomen ontwikkeling ligt buiten het GNN en GO en heeft zodoende geen invloed op de oppervlakte van GNN/GO. Het is vanwege de aard van de voorgenomen plannen redelijkerwijs uit te sluiten dat bovengenoemde kernkwaliteiten van het GNN/GO door de voorgenomen plannen zullen worden aangetast.

Conclusie

De voorgenomen plannen zullen geen negatieve effecten op het GNN/GO tot gevolg hebben.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of er mitigerende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Het plangebied bestaat in de huidige situatie uit een grasveld met bomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Gezien de kenmerken en het gebruik is het plangebied niet geschikt voor beschermde plantensoorten. Het voorkomen van beschermde planten in het plangebied is uit te sluiten.

Conclusie

Het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied kan worden uitgesloten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Volgens gegevens van de website Vlindernet.nl en uit De dagvlinders van Nederland (Bos et al., 2006) komt in de omgeving van het plangebied de beschermde dagvlindersoort rouwmantel (FFtabel 3) voor. Beschermde dagvlinders hebben specifieke habitateisen. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat het plangebied vanwege het gebruik en de ligging in de bebouwde kom niet voldoet aan de habitateisen van beschermde vlindersoorten. Het voorkomen van beschermde vlindersoorten binnen het plangebied is derhalve uitgesloten. Mogelijk vliegen er incidenteel wel algemene vlindersoorten in het plangebied.

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de beschermde libellensoort rivierrombout (FFtabel 3) voorkomt. Bevindingen uit het veldbezoek tonen aan dat oppervlaktewater in het plangebied ontbreekt en het derhalve niet kan functioneren als voortplantingsbiotoop van genoemde beschermde libellensoort en andere (beschermde) soorten libellen. Vanwege het gebruik is het plangebied niet geschikt als leefgebied voor beschermde soorten libellen. Het voorkomen van beschermde libellensoorten binnen het plangebied is derhalve uit te sluiten. Incidenteel kunnen algemene soorten libellen door het plangebied vliegen.

Conclusie

Het voorkomen van beschermde soorten dagvlinders en libellen in het plangebied is uit te sluiten.

4.2.3 Mieren, kevers en slakken

Beschermde soorten mieren en houtkevers zijn afhankelijk van bijzondere habitattypen als oude (naald)bossen. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied.

Beschermde waterkevers zijn afhankelijk van grote, permanent stilstaande wateren. In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

In de omgeving van het plangebied komt de aquatische slakkensoort platte schijfhoren (FFtabel 3) voor. De platte schijfhoren leeft vooral in zonbeschenen sloten met veel waterplanten (www.anemoon.org). Aangezien oppervlaktewater ontbreekt in het plangebied, kan het voorkomen van de platte schijfhoren worden uitgesloten.

Conclusie

Het is uit te sluiten dat in het plangebied beschermde soorten mieren, kevers en slakken voorkomen.

4.2.4 Vissen

Uit het veldbezoek blijkt dat in het plangebied geen oppervlaktewater aanwezig is. Daarom is niet verder onderzocht welke beschermde vissoorten in de omgeving van het plangebied voorkomen.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater komen in het plangebied geen (beschermde) vissoorten voor.

4.2.5 Reptielen en amfibieën

Uit gegevens van RAVON blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker, meerkikker (alle FFtabel 1), kamsalamander, rugstreeppad en heikikker (alle FFtabel 3).

Doordat geen oppervlaktewater in het plangebied aanwezig is, ontbreekt voortplantingshabitat voor amfibieën. Bevindingen uit het veldbezoek tonen aan dat vanwege het gebruik van het plangebied en de ligging in de bebouwde kom het plangebied niet geschikt is als leefgebied voor beschermde soorten amfibieën van FFtabel 3. Mogelijk vormt het plangebied landhabitat voor algemene soorten amfibieën van FFtabel 1, zoals gewone pad en bruine kikker.

De aan de overzijde van de dijk gelegen uiterwaarden van de Linge vormen geschikt leefgebied voor de hierboven genoemde beschermde soorten amfibieën van FFtabel 3. Het is echter uit te sluiten dat deze soorten voorkomen in het plangebied.

Uit gegevens van RAVON blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde soorten reptielen voorkomen. Gezien de kennis van de actuele verspreiding, de kenmerken en het gebruik van het plangebied is het voorkomen van beschermde soorten reptielen redelijkerwijs uit te sluiten.

Effectbeoordeling

De voorgenomen plannen hebben tot gevolg dat landhabitat verminderd van algemene soorten amfibieën van FFtabel 1.

Mitigerende maatregelen

Voor algemene soorten amfibieën van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het is niet nodig mitigerende maatregelen te nemen voor de soorten van FFtabel 1.

Conclusie

Het plangebied vormt geschikt landhabitat voor amfibieën van FFtabel 1. De voorgenomen plannen zorgen voor vermindering van het landhabitat. Voor soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling. Mitigerende maatregelen zijn niet nodig.

Voor zwaarder beschermde soorten amfibieën van FFtabel 3 en voor beschermde soorten reptielen ontbreken geschikte biotopen binnen het plangebied.

4.2.6 Vogels

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten. Deze soorten kunnen broedgebied vinden in de bomen en struiken die in het plangebied aanwezig zijn. Tijdens het veldbezoek zijn onder andere de algemene vogelsoorten zwarte kraai en houtduif waargenomen.

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied en de directe omgeving geen (sporen van) jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels aangetroffen.

Effectbeoordeling

De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op het foerageer- en broedgebied van algemene vogelsoorten. Een deel van het foerageer- en broedgebied zal verdwijnen als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling. In de omgeving blijft echter voldoende gelijksoortig foerageer- en broedgebied bestaan.

Mitigerende maatregelen

Voor de algemeen voorkomende vogelsoorten geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het eventueel verwijderen van begroeiing niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Door struiken en bomen buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien, wordt voorkomen dat er negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Binnen de Flora- en faunawet is geen periode vastgelegd voor het broedseizoen; het moment dat een vogel bezig is met nestbouw, eieren of jongen heeft, is er voor de wet sprake van broedseizoen. Globaal valt het broedseizoen in de periode half maart tot en met half juli. Echter ook buiten deze periode dient rekening te worden gehouden met de eventuele aanwezigheid van broedende vogels.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). Deze vogelsoorten vinden broedgebied in de bomen en struiken die in het plangebied aanwezig zijn. Doordat in de directe omgeving voldoende foerageer- en broedgebied blijft bestaan, treedt geen negatief effect op.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis,

meervleermuis, franjestaart, baardvleermuis en Brandts vleermuis (alle FFtabel 3) voorkomen in de omgeving van het plangebied.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De bomen binnen het plangebied bieden, door het ontbreken van geschikte holten, geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Het is mogelijk dat in het transformatorhuisje verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. In het plangebied zijn geen lijnvormige structuren aanwezig die een vliegroute kunnen vormen voor vleermuizen. De aan het plangebied grenzende Zuiderlingedijk kan mogelijk wel een vliegroute vormen.

Overige zoogdieren

Het plangebied kan (onderdeel van) het leefgebied vormen van algemene soorten grondgebonden zoogdieren zoals mol, egel en diverse algemene muizensoorten (alle FFtabel 1).

Bevindingen uit het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied en de directe omgeving daarvan geen verblijfplaatsen aanwezig zijn van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten van FFtabel 2 en 3. Gezien het gebruik en de kenmerken van het plangebied en de directe omgeving kan het voorkomen van beschermde soorten grondgebonden zoogdieren van FFtabel 2 en 3 redelijkerwijs worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Aangezien er in de omgeving foerageergebied blijft bestaan en het plangebied in de nieuwe situatie deels geschikt blijft als foerageergebied, heeft de voorgenomen ontwikkeling geen negatief effect op deze functie van het gebied voor vleermuizen.

In het transformatorhuisje zijn mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Indien het transformatorhuisje wordt gesloopt of ingrijpend wordt verbouwd kan dit tot gevolg hebben dat verblijfplaatsen van vleermuizen worden verstoord of vernietigd.

Mogelijk vormt de Zuiderlingedijk een vliegroute voor vleermuizen. Deze dijk loopt langs de bebouwde kom van Spijk. Derhalve is redelijkerwijs uit te sluiten dat de nieuw te bouwen woningen een negatief effect veroorzaken op de mogelijke vliegroute langs de dijk.

Een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 benut (mogelijk) het plangebied als (onderdeel van hun) leefgebied. De voorgenomen plannen hebben tot gevolg dat het leefgebied van deze soorten kleiner wordt.

Mitigerende maatregelen

Indien het transformatorhuisje wordt gesloopt of ingrijpend wordt verbouwd, is het noodzakelijk te onderzoeken of daadwerkelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Op basis van de resultaten van het vleermuisonderzoek kan worden bepaald welke vervolgstappen nodig zijn en welke mitigerende maatregelen genomen moeten worden. Een vleermuisonderzoek dient te worden uitgevoerd middels meerdere veldbezoeken gedurende de periode half mei tot en met eind september.

Voor de zoogdiersoorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling bij het uitvoeren van ruimtelijke ontwikkelingen. Het is voor deze soorten niet nodig mitigerende maatregelen te nemen.

Conclusie

De voorgenomen plannen hebben geen negatieve effecten op mogelijk aanwezig foerageergebied van vleermuizen. Het transformatorhuisje biedt mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Indien het transformatorhuisje wordt gesloopt of ingrijpend verbouwd, is het noodzakelijk nader te onderzoeken of daadwerkelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Mogelijk vormt de Zuiderlingedijk die aan het plangebied grenst een vliegroute voor vleermuizen. Het is redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg hebben ten aanzien van deze mogelijke vliegroute.

Het plangebied is voor een aantal grondgebonden zoogdieren van FFtabel 1 geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. De voorgenomen ontwikkeling heeft tot gevolg dat het leefgebied van deze soorten kleiner wordt. Het is niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor soorten van FFtabel 1.

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Het plangebied ligt op ongeveer 60 meter afstand van het Natura 2000-gebied “Lingegebied en Diefdijk-Zuid”. Dit gebied is tevens aangewezen als GNN. Aan de overzijde van de Spijkse Kweldijk liggen gebieden behorende tot de GO.

De voorgenomen plannen zullen geen negatieve effecten op het nabijgelegen Natura 2000-gebied of het GNN/GO tot gevolg hebben.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan in de tabellen van de Flora- en faunawet, zie tabel 1 op de volgende pagina.

Soorten van FFtabel 1

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele grondgebonden zoogdieren en amfibieën die zijn opgenomen in FFtabel 1. De voorgenomen plannen hebben tot gevolg dat het leefgebied van deze soorten kleiner wordt. Voor de soorten van FFtabel 1 geldt een algehele vrijstelling bij het uitvoeren van ruimtelijke ontwikkelingen. Het is derhalve niet nodig mitigerende maatregelen te nemen voor de soorten van FFtabel 1.

Soorten van FFtabel 3

Het plangebied kan deel uitmaken van het foerageergebied van vleermuizen. De voorgenomen plannen hebben geen effect op mogelijk aanwezige foeragerende vleermuizen. Het transformatorhuisje biedt mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Indien het transformatorhuisje wordt gesloopt of ingrijpend verbouwd, is het noodzakelijk nader te onderzoeken of daadwerkelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Mogelijk vormt de Zuiderlingedijk die aan het plangebied grenst een vliegroute voor vleermuizen. Het is redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg hebben ten aanzien van deze mogelijke vliegroute.

Soorten van FFtabel vogels

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten (FFtabel vogels). Deze vogels kunnen broedgebied vinden in de bomen en struiken in het plangebied. Aangezien in de directe omgeving foerageer- en broedgebied blijft bestaan, treedt geen negatief effect op ten aanzien van deze functies. Als het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat er negatieve effecten optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Er zijn geen (sporen van) jaarrond beschermde nesten van vogels aangetroffen in het plangebied en de directe omgeving.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Amfibieën	FFtabel 1	Landhabitat	Ja	Nee	-
Grondgebonden zoogdieren	FFtabel 1	Leefgebied	Ja	Nee	-
Vogels	Vogels (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Nee	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Eventueel verwijderen van begroeiing buiten het broedseizoen
Vleermuizen	FFtabel 3	Foerageergebied	Nee	Nee	-
Vleermuizen	FFtabel 3	Verblijfplaatsen	Ja, indien transformatorhuisje wordt gesloopt of verbouwd	Mogelijk	Nader onderzoek indien transformatorhuisje wordt gesloopt of verbouwd
Vleermuizen	FFtabel 3	Vliegroutes	Nee	Nee	-

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten, 22 februari 2005.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebied, geraadpleegd op 30 september 2015:
<http://flamingo.prvgld.nl/viewer/app/Natura2000>
- + GNN/GO, geraadpleegd op 30 september 2015:
<http://flamingo.prvgld.nl/viewer/app/Kernkwaliteiten>
- + www.eis-nederland.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.ravon.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet beschermt soorten, niet individuele planten of dieren, om te voorkomen dat het voortbestaan van de soort in gevaar komt. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit.

Doelstelling van de Flora- en faunawet is de bescherming en het behoud van in het wild levende planten- en diersoorten. Het uitgangspunt van de wet is het 'Nee, tenzij' principe. Dit betekent dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Heel vaak gaan activiteiten en de bescherming van soorten prima samen. Soms is het optreden van schade aan beschermde dieren en planten echter onvermijdelijk. In die situaties is het nodig om vooraf te bekijken of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd.

In de Flora- en faunawet geldt een verbod op activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten. De wet spreekt niet van (ruimtelijke) plannen. Op basis van de onderzoeksplicht (Wro) en de plicht tot het vaststellen van een uitvoerbaar plan dient bij het maken van bestemmingsplannen beoordeeld te worden of er belemmeringen aanwezig zijn voor verlening van een eventuele ontheffing voor de activiteiten in het plan.

Voor ruimtelijke ontwikkelingen is in sommige gevallen een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet van toepassing. Bij de vrijstellingsregeling zijn twee criteria belangrijk: de zeldzaamheid van de aangetroffen soort en de ingrijpendheid van de werkzaamheden. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling:

- + voor de soorten van FFtabel 1 is geen ontheffing nodig;
- + voor de soorten van FFtabel 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is, zijn ook de soorten uit FFtabel 2 ontheffingsplichtig;
- + voor soorten van FFtabel 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Deze bescherming geldt ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen.

De zorgplicht uit artikel 2 blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving.

Natuurbeschermingswet 1998 (bron: Rijksoverheid)

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

In 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-

gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstoring effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets. De habitattoets is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpcedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring vanwege de Natuurbeschermingswet nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland (bron: Rijksoverheid en Omgevingsverordening Gelderland 2015)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het ruimtelijke beleid voor het Natuurnetwerk Nederland is gericht op behoud en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarom geldt binnen het Natuurnetwerk Nederland het 'nee, tenzij'-regime. Dit betekent dat nieuwe plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten.

Het GNN bestaat uit alle bestaande bos- en natuurbestemmingen binnen de voormalige EHS. Bestemmingswijzigingen zijn niet toegestaan, tenzij sprake is van een groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn buiten het GNN. Is dit het geval dan kan een ingreep slechts doorgaan indien schade zoveel mogelijk wordt voorkomen en de resterende nadelige effecten volledig worden gecompenseerd. De compensatie mag op afstand van de ingreep plaatsvinden. Uitbreiding van bestaande functies is mogelijk indien deze wordt gecombineerd met de ontwikkeling van een compensatielocatie, zodat de kernkwaliteiten per saldo verbeteren. Indien significante effecten niet bij voorbaat kunnen worden uitgesloten, moeten de effecten van de voorgenomen ontwikkeling op de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang van het GNN onderzocht worden.

De GO bestaat uit alle gebieden met een andere bestemming dan natuur binnen de voormalige Gelderse EHS. Het beleid met betrekking tot de GO is gericht op het versterken van de ecologische samenhang door de aanleg van ecologische verbindingzones, waaronder landgrensoverschrijdende klimaatcorridors.

De GO heeft een dubbeldoelstelling: er is ruimte voor economische ontwikkeling in combinatie met versterking van de ecologische samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden. De kernkwaliteiten van de GO bestaan uit de aanwezige ecologische waarden, de ecologische samenhang met de inliggende en aangrenzende natuur van het GNN, de geomorfologische processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, de mate van stilte, donkerte en openheid en de landschappelijke waarden.

Bijlage 2 Effectenindicator

De selectie is uitgevoerd op gebied 'Loevesteyn, Pompveld & Kornsche Boezem' en activiteit 'Woningbouw'.

Storingsfactor	Verstoring door mechanische effecten																
	1	2	7	8	13	14	15	16	17	Verstoring door trilling	Optische verstoring	Verstoring door licht	Verstoring door geluid	Verdroging	Verontreiniging	Versnippering	Oppervlakteverlies
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden																	
Slikkige rivieroevers																	
*Stroomdalgraslanden																	
Glanshaver- en vossenstaarthooilanden																	
Bittervoorn																	
Grote modderkruiper																	
Kamsalamander																	
Kleine modderkruiper																	
Rivierdonderpad																	

- zeer gevoelig
- gevoelig
- niet gevoelig
- n.v.t.
- ... onbekend

De selectie is uitgevoerd op gebied 'Lingedijk & Diefdijk' en activiteit 'Woningbouw'.

Storingsfactor	Verstoring door mechanische effecten																
	1	2	7	8	13	14	15	16	17	Verstoring door trilling	Optische verstoring	Verstoring door licht	Verstoring door geluid	Verdroging	Verontreiniging	Versnippering	Oppervlakteverlies
Ruigten en zomen																	
Kalkmoerassen																	
Bittervoorn																	
Grote modderkruiper																	
Kamsalamander																	
Kleine modderkruiper																	

- zeer gevoelig
- gevoelig
- niet gevoelig
- n.v.t.
- ... onbekend